

Nr 25.

Ankom till riksdagens kansli den 23 mars 1920 kl. 3 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning av väckt motion om ändring av kommunallagarnas bestämmelser rörande sättet för fattande av beslut om beviljande av anslag till nya ändamål m. m.

Närvarande: Herrar Clason, Schlyter, Johansson i Kälkebo*, K. J. Ekman, Thulin, Ljunggren, von Geijer, Modig, Larsén, Almkvist*, Hallén*, Zander, Hansson i Gårda, Leander, Kahlström*, Persson i Tofta, Nilsson i Antnäs*, Hansson i Sölvesborg*, Runefors och Persson i Fritorp*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

I en inom första kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion nr 151 har herr *Lindhagen* hemställt, »att riksdagen — för möjliggörande av nyskapningar i kommunalpolitiken — ville antingen för sin del besluta eller ock hos regeringen begära förslag till sådana ändringar i gällande kommunallagar, att kvalificerad majoritet icke vidare erfordras för beviljande av anslag till nya ändamål eller behov, samt att för sådant fall må med vanlig majoritet beviljas anslag, även om medlen skola anskaffas genom upplåning».

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sin hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

Vid den år 1918 vidtagna genomgripande reformen av den kommunala rösträtten utsträcktes kommunalförordningarnas bestämmelser om två tredjedelars majoritet vid beslut rörande kommunernas ekonomiska angelägenheter till ytterligare en del fall av ifrågavarande art. Dittills hade erfordrats dylik majoritet vid beslut om

avhändande av fast egendom eller därifrån härflytande rättighet,
Bihang till riksdagens protokoll 1920. 5 saml. 19 häft. (Nr 25—27.)

eller inköp av sådan egendom, där ej inköpet avser genomförande av fastställd stadsplan eller tomtindelning;

beviljande av anslag till nya ändamål eller behov;

beviljande av anslag, vartill medel skola anskaffas genom upplåning;

upptagande eller förnyande av lån eller förlängning av tiden för erhållet låns återbetalande eller ingående av borgen.

I anslutning till förslag, utarbetade av särskilt tillkallade sakkunniga, upptog Kungl. Maj:t i proposition till urtima riksdagen 1918 angående ändrad lydelse i vissa delar av kommunallagarna bestämmelser om utsträckning till vissa fall av stadgandena rörande två tredjedelars majoritet. De sålunda föreslagna bestämmelserna godkändes av riksdagen, vadan sagda majoritet numera kräves även för beslut avseende

beviljande av anslag för ändamål eller behov, som icke är nytt, men för vilket under det löpande året anslag ej utgår, i kommun, där högsta kommunalskatten för 100 kronors inkomst av kapital och arbete överstiger 9 kronor;

höjande av visst, under det löpande året utgående anslag, då höjningen skulle utgöra:

1:o) mer än 25 % i kommun, där högsta kommunalskatten överstiger 9 kronor men icke 12 kronor för 100 kronors inkomst av kapital och arbete;

2:o) mer än 15 % i kommun, där högsta kommunalskatten överstiger 12 kronor men icke 15 kronor för 100 kronors inkomst av kapital och arbete;

3:o) mer än 10 % i kommun, där högsta kommunalskatten överstiger 15 kronor för 100 kronors inkomst av kapital och arbete.

Det särskilda utskott, som vid sagda riksdag hade frågan om den kommunala rösträttsreformen till behandling, yttrade rörande de framlagda förslagen om införande av kvalificerad majoritet för utgifter i sådana kommuner, där skattetrycket nått viss höjd, att utskottet funne desamma »väl grundade och ägnade att i sin mån skapa betingelser för en sund och besinningsfull verksamhet på det kommunala området». Då sålunda 1918 års riksdag väsentligen utsträckt användningen av kvalificerad majoritet vid beslut angående kommunala utgifter, och då konstitutionsutskottet finner de 1918 till stöd för denna utsträckning anförda skälen fortfarande äga giltighet, finner sig utskottet icke kunna tillstyrka ett förslag, som skulle gå i direkt motsatt riktning.

På grund härav får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 mars 1920.

På konstitutionsutskottets vägnar:

SAM. CLASON.

Reservation

av herrar *Thulin* och *Ljunggren*.
